

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง มงคล 108 ประการในรอยพระพุทธรูปที่วัดเขาดีสลัก	เวลา 12 ชั่วโมง
เรื่อง วัดเขาดีสลัก	เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูล สารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

2. สาระสำคัญ

วัดเขาดีสลัก ตั้งอยู่ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีการค้นพบรอยพระพุทธรูปสมัยทวารวดีที่มีคุณค่ายิ่ง ควรแก่การอนุรักษ์ไว้ในท้องถิ่น และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และด้านพุทธศาสนาได้อย่างดี

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับเรื่อง วัดเขาดีสลัก ได้
2. นักเรียนสามารถพูดเล่าเรื่อง วัดเขาดีสลัก ได้

4. สาระการเรียนรู้

วัดเขาดีสลัก

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนเล่นเกม คำขวัญอำเภอแสนสนุก
2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แจกบัตรคำคำขวัญของอำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี

3. ให้แต่ละกลุ่มบอกว่าเป็นคำขวัญของอำเภอใด ในจังหวัดสุพรรณบุรี
4. กลุ่มใดตอบถูกมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ
5. ให้นักเรียนช่วยกันบอกความหมายของแต่ละอำเภอว่าสื่อถึงอะไรบ้างในท้องถิ่น

นั้นๆ

6. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของคำขวัญของแต่ละอำเภอ แสดงถึงเอกลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สถานที่สำคัญ และการประกอบอาชีพของอำเภอนั้นๆ

7. ให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของคำขวัญอำเภออุทุมพร มีกี่วรรค และแต่ละวรรคสื่อถึงความหมายและความเป็นมาของอำเภออุทุมพรอย่างไร

ขั้นสอน

8. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
9. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง วัดเขาดีสลัก จำนวน 10 ข้อ

เวลา 10 นาที

10. แบ่งนักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง วัดเขาดีสลัก นักเรียนอ่านในใจภายในเวลาที่กำหนด

11. นักเรียนทำกิจกรรมในใบงานที่ 1 เรื่อง วัดเขาดีสลัก
12. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยและสรุปเนื้อหาในใบงานที่ 1 เรื่อง วัดเขาดีสลัก
13. นักเรียนทำกิจกรรมในใบงานที่ 2 พุดเล่าเรื่องเกี่ยวกับวัดเขาดีสลัก ถ้านักเรียนเป็นผู้นำในท้องถิ่นวัดเขาดีสลัก จะมีแนวทางในการพัฒนาวัดและท้องถิ่นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างไร

ขั้นสรุป

14. ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่มถ่ายคลิป V.D.O. เพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยววัดเขาดีสลัก

15. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วัดเขาดีสลัก จำนวน 10 ข้อ
เวลา 10 นาที

6. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. คำขวัญอำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี
3. ใบความรู้เรื่อง วัดเขาดีสลัก
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง วัดเขาดีสลัก
5. ใบงานที่ 2 พุดเล่าเรื่องเกี่ยวกับวัดเขาดีสลัก
6. แบบทดสอบหลังเรียน

7. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	วิธีการ/เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับวัดเขาดีสลัก	แบบทดสอบ	เกณฑ์ผ่าน 60 %
2. นักเรียนพูดเล่าเรื่องเกี่ยวกับวัดเขาดีสลัก	แบบประเมิน	เกณฑ์ผ่าน ระดับคุณภาพดี

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง วัดเขาดีสลัก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ

1. วัดเขาดีสลักตั้งอยู่ในตำบลใดของอำเภออุทุมพรพิสัย
 - ก. ตำบลดอนคา
 - ข. ตำบลอุทุมพรพิสัย
 - ค. ตำบลหนองโอง
 - ง. ตำบลกระจำน
2. รอยพระพุทธรูปที่วัดเขาดีสลักเชื่อว่าสร้าง อยู่ในช่วงพุทธศตวรรษใด
 - ก. พุทธศตวรรษ 5 - 10
 - ข. พุทธศตวรรษ 13 - 15
 - ค. พุทธศตวรรษ 16 - 19
 - ง. พุทธศตวรรษ 20 - 25
3. การออกแบบมณฑปปิดครอบรอยพระพุทธรูปที่วัดเขาดีสลักได้ต้นแบบจากพระมณฑปวัดใด
 - ก. วัดสุทัศน์เทพวราราม
 - ข. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - ค. วัดชนะสงคราม
 - ง. วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
4. รอยพระพุทธรูปจำลองประดิษฐานไว้ที่ใด
 - ก. มณฑปรอยพระพุทธรูปที่วัดเขาดีสลัก
 - ข. วิหารด้านหน้ามณฑป
 - ค. บริเวณวัดเขาดีสลัก
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. เจดีย์เขาดีสลักมีลักษณะสำคัญอย่างไร
 - ก. เป็นโบราณสถานบนยอดเขาดีสลัก
 - ข. สร้างในสมัยทวารวดี
 - ค. สร้างองค์ใหม่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา
 - ง. ถูกทุกข้อ

6. การเดินทางไปนมัสการรอยพระพุทธรูปที่วัดเขาตีสลักโดยทางใด
 - ก. ถนนขึ้นยอดเขา
 - ข. เดินขึ้นทางบรไรไคนาจ
 - ค. กระจ้ำไฟฟ้า
 - ง. ไร่ ก และไร่ ข ถูก
7. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ เมื่อใด
 - ก. 5 ธันวาคม 2542
 - ข. 5 ธันวาคม 2543
 - ค. 5 ธันวาคม 2544
 - ง. 5 ธันวาคม 2545
8. รูปปูนปั้นในบริเวณวัดเขาตีสลักบอกเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร
 - ก. พุทธประวัติ
 - ข. รอยพระพุทธรูป
 - ค. มงคล 108 ประการ
 - ง. ประเพณี
9. ไร่ใดไม่ใช่ไร่ลักษณะของบ้านไคนาจ
 - ก. สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
 - ข. มีหัวพญานาค 5 เศียร เชนงบ้านไค 2 ด้าน
 - ค. หัวพญานาคและเศียรเป็นสำริดรมดำ
 - ง. หัวพญานาคเป็นปูนปั้น
10. บริเวณเนินโบราณสถานของเขาตีสลักมีต้นไม้ใดปกคลุมอยู่
 - ก. มะเกลือ และมะกอก
 - ข. มะเกลือ และสะเดา
 - ค. มะเกลือ และต้นปรง
 - ง. มะกอก และสะเดา

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง วัดเขาดีสลัก

1. ก	6. ง
2. ก	7. ก
3. ค	8. ก
4. ข	9. ค
5. ง	10. ก

บัตรคำขวัญ

1. หลวงพ่อม่วยลีโอนาม แหล่งผลิตเกษตรกรรม	หลวงพ่อดำศักดิ์สิทธิ์ วัฒนธรรมร่วมใจ	ทำจิ้นคือชีวิต ธารน้ำใสบึงระหาร
---	---	------------------------------------

2. เสียงเหนือฟ้าฟัง ตลาดเก่าบ้านท่านเจ้าคุณ ถิ่นร้องอีแซว สวนพีชไร่ดิน	โด่งดังพระเครื่อง แหล่งบุญเจดีย์พระธาตุ แห้วจิ้นมันหวาน “คือถิ่นศรีประจันต์”	เมืองนักปราชญ์ พระพุทธรบาทจำลอง หมู่บ้านควายไทย
---	---	---

3. เชื้อนกระเสี้ยวลีโอนาม อุทยานดีสนสองใบ	ธรรมชาติงามล้ำ	วัฒนธรรมตะเพินดี
--	----------------	------------------

4. พระอาจารย์ธรรมโชติลีโอนาม เลื่องลืองานยกธง หัวเขาเทโวด้ง	อุทยานงามบึงฉวาก สลักไม้ตงทำซ้าง	ของฝากผ้าทอมือ เขานมนางเรื่องเล่า
---	-------------------------------------	--------------------------------------

5. ชื่อคนมีน้อย หลวงพ่อโหนดพระเครื่อง เสภาชั้นครู สองพี่น้องบ้านเรา	อร่อยปลาหม่า รุ่งเรืองนาไร่ อุ้มน้ำอุปลา	เลิศล้ำพระสงฆ์ พระใหญ่โลกรู้ ราชินีนักร้อง
--	--	--

6. ดินแดนหม่อมไทมงามหรุ เพลงฟูไม้ผลงามสะพรั่ง มั่งคั่งโคนม
 อุดมข้าวขาวดอกมะลิ

7. ดอนเจดีย์แดนยุทธหัตถี อนุสาวรีย์วีรกรรม สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

8. แหล่งรอยพระพุทธบาท เกียรติประกาศเรื่องทอผ้า เจ้าพ่อพระยาจักร
 ถิ่นรักไทยทรงดำ ถ้ำเสือพระดี มีคอกช้างดิน
 ถิ่นแก่น้ำตก

9. หลวงพ่อโตคู่บ้าน แหล่งตำนานขุนช้างขุนแผน ดินแดนพระผงสุพรรณ
 โบราณสถานวัดสนามชัย ไร่วิศาลเจ้าพ่อหลักเมือง
 ลือเลื่องปลาสิลิตดอนกำยาน หอคอยบรรหารงามสง่า วังมัจฉาวัดพระนอน

10. เกษตรกรรมล้ำหน้า เพื่อคุณค่าผลิตภัณฑ์และอาหาร แหล่งวัฒนธรรมยี่นนาน
 สืบสานคุณภาพชีวิต

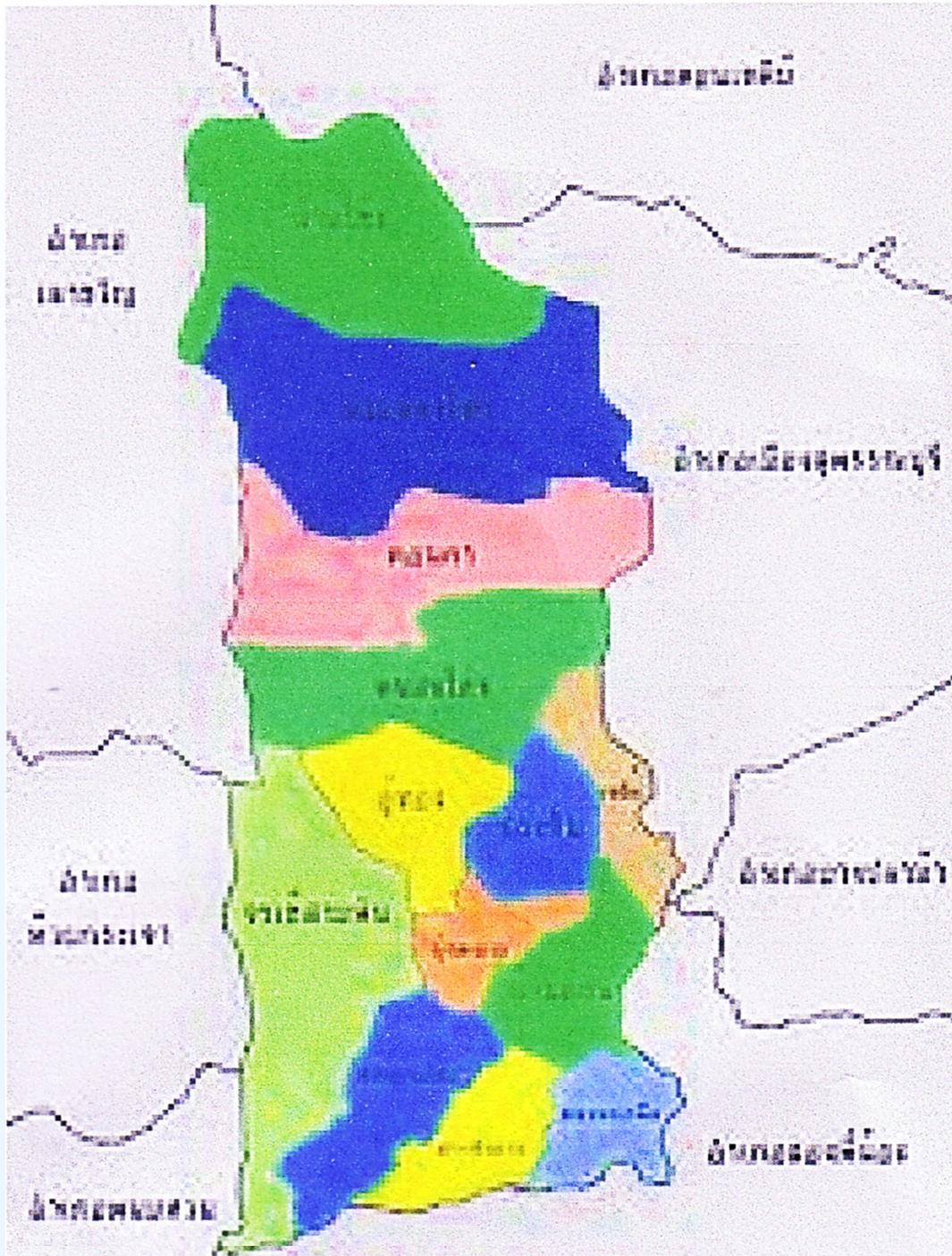

เฉลยบัตรคำขวัญ

1. บัตรคำขวัญ อำเภอสามชุก
2. บัตรคำขวัญ อำเภอศรีประจันต์
3. บัตรคำขวัญ อำเภอด่านช้าง
4. บัตรคำขวัญ อำเภอเดิมบางนางบวช
5. บัตรคำขวัญ อำเภอสองพี่น้อง
6. บัตรคำขวัญ อำเภอหนองหญ้าไซ
7. บัตรคำขวัญ อำเภอดอนเจดีย์
8. บัตรคำขวัญ อำเภออุทุมพร
9. บัตรคำขวัญ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
10. บัตรคำขวัญ อำเภอบางปลาม้า

แผนที่อำเภออุทุมพร

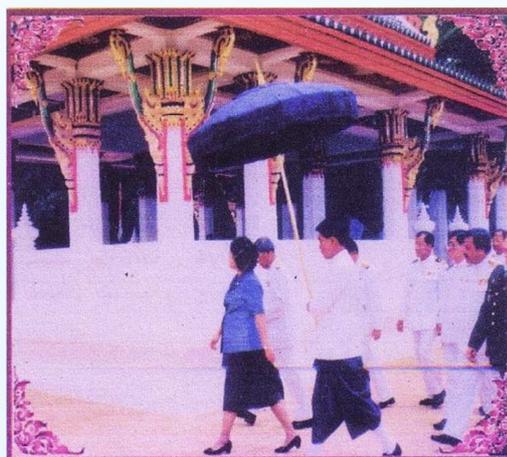
ใบความรู้

เรื่อง วัดเขาดีสลัก

วัดเขาดีสลัก ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลักฐานของกรมการศาสนาตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2470 ผูกพัทธสีมา พ.ศ. 2532 ภายภาพของอำเภออุ้มทองเป็นเมืองโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตั้งแต่ยุคมนุษย์หินใหม่ สืบต่อเนื่องกันเรื่อยมาโดยไม่ขาดระยะจนมาสิ้นสุดในสมัยทวารวดี พ.ศ. 1700 สันนิษฐานว่า อดีตเขาดีสลักน่าจะเป็นชุมชนใหญ่ในสมัยทวารวดี บนยอดสูงสุดมีเจดีย์สมัยทวารวดีปรั๊กหักพังร่วงหล่นลงมาเบื้องล่าง ยังปรากฏซากอยู่ปัจจุบัน พบพระเครื่องดินเผาสมัยทวารวดียุคปลายเป็นพื้นหมื่นองค์ตามถ้ำต่างๆ และยังมีพระพุทธรูปสมัยทวารวดีด้วย (มนัส โอภากุล, 2547, หน้า 193)

การบูรณะโบราณสถานและการจัดสร้างมณฑปเขาดีสลัก

การค้นพบรอยพระพุทธรูปวัดเขาดีสลัก ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2534 และได้มีการพิสูจน์จากนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ศิลปะโบราณคดี สรุปว่าเป็นรอยพระพุทธรูปที่มีอายุเก่าแก่จริง โดยส่วนใหญ่เชื่อว่าน่าจะมีอายุการสร้างอยู่ในช่วงประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 – 19

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินยกช่อฟ้ามณฑปรอยพระพุทธรูปวัดเขาดีสลัก
เมื่อวันจันทร์ที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2543

รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของมณฑป วิหารเขาดิสลัก และภูมิทัศน์โดยรอบ

ในการจัดสร้างมณฑปครอบรอยพระพุทธรบาท วิหารประดิษฐานรอยพระพุทธรบาท จำลองและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ กรมศิลปากรได้มอบหมายให้สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเป็นผู้ศึกษาออกแบบ และได้รับการตรวจแก้ไข รวมทั้งปรับปรุงแบบ โดยนาวาอากาศเอกอาวุธ เงินชูกลิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิสังขรณ์โบราณสถานในขณะนั้น ทำให้รูปแบบทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมมีความสง่างามยิ่งขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดของสิ่งก่อสร้างดังต่อไปนี้

1.มณฑปครอบรอยพระพุทธรบาท การออกแบบอาศัยต้นแบบจากพระมณฑปในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร โดยเป็นอาคารทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ตั้งอยู่บนฐานบัว มีบันไดทางขึ้นทั้ง 4 ด้าน บัวด้วยหินแกรนิต บนฐานมีเสาเรียงล้อมไม่สิบสองโดยรอบมณฑปที่โคนเสาและปลายเสาทำเป็นบัวด้วยหินอ่อนประดับ

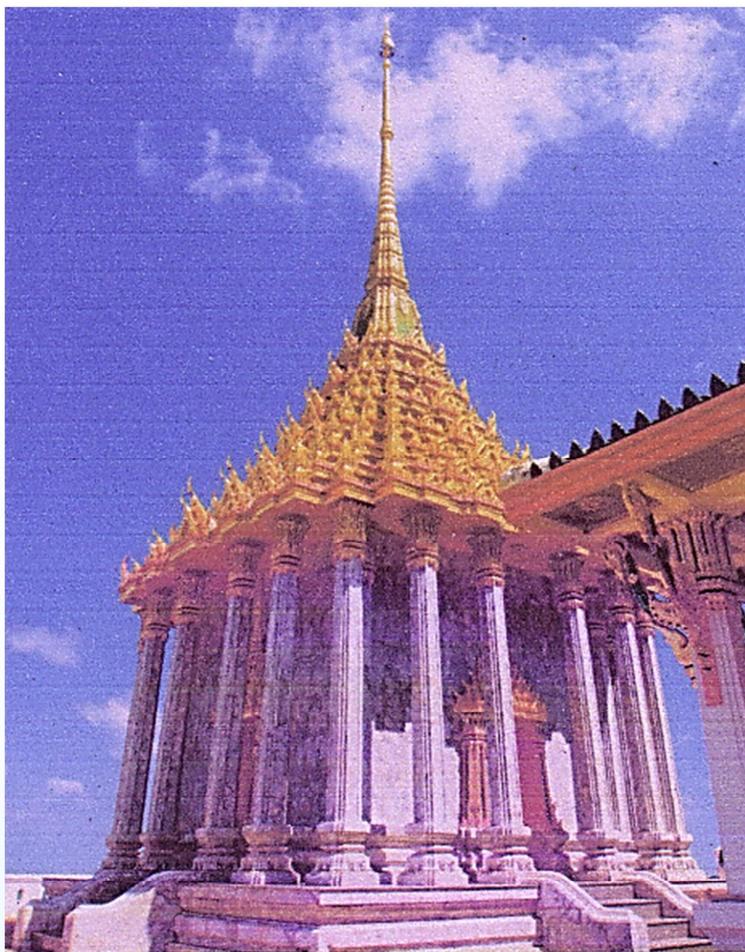
ผนังทั้งสี่ด้านทั้งด้านในและด้านนอกก่ออิฐถือปูนด้วยหินอ่อน ชุ่มประตูทั้ง 4 ด้านทำเป็นทรงมณฑป บานประตูทำด้วยไม้เขียนลายรดน้ำประดับด้านนอก ส่วนด้านในของบานประตูและกรอบประตูทำด้วยสีแดงชาด

ตรงกลางมณฑปด้านในสร้างแท่นฐานรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้าง 1.65 เมตร ยาว 2.45 เมตร สูง 0.85 เมตร สำหรับประดิษฐานรอยพระพุทธรบาท

ฝ้าเพดานภายนอกและบริเวณเหนือชุ่มประตูเขียนลายฉลุทอง ส่วนฝ้าเพดานด้านในเป็นไม้ประดับด้วยดาว เพดานไม้แกะสลักปิดทอง

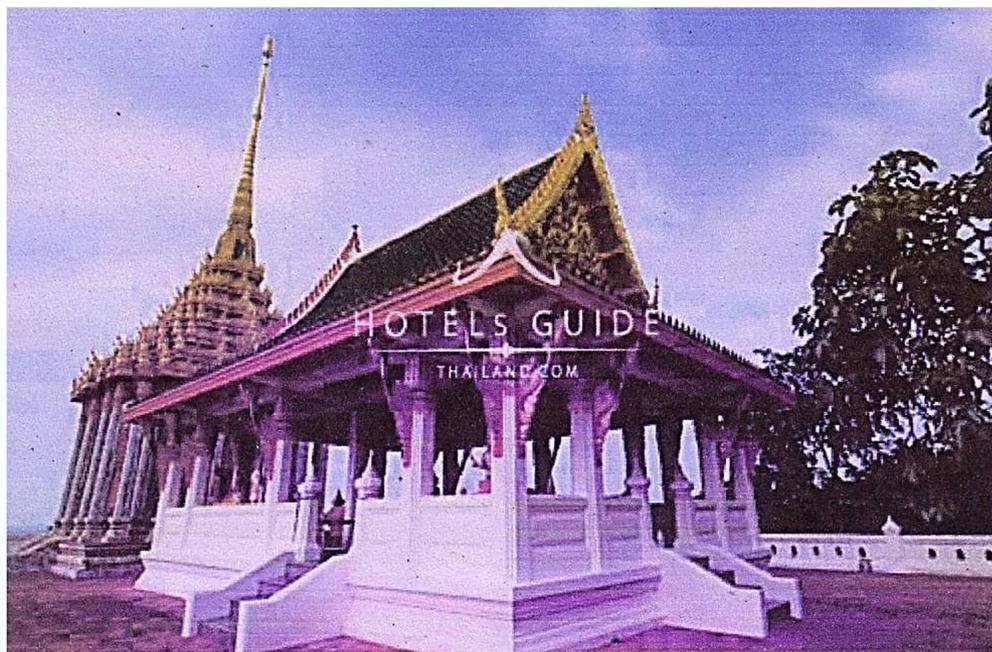
สำหรับหลังคาทำเป็นทรงปราสาทซ้อนลดหลั่นกันขึ้นไป 7 ชั้น ส่วนยอดประกอบด้วยชั้นบัลลังก์เหม บัวกลุ่ม ปลียอด เม็ดน้ำค้าง และปักพุ่มข้าวบิณฑ์ซึ่งเป็นโลหะปิดทองเป็นส่วนยอดสุด เครื่องประดับหลังคาประกอบด้วยปูนปั้นชุ่มบันแถลงนาคปรก กระจังลายรักร้อย และผนังของมณฑปบุหินอ่อน

เมื่อดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ องค์มณฑปมีขนาดกว้าง ยาว 8 เมตร และสูงถึงยอดประมาณ 21,675 เมตร

มณฑปครอบรอยพระพุทธรบาท

2. วิหารประดิษฐานรอยพระพุทธรบาทจำลอง ตั้งอยู่ด้านหน้ามณฑปเป็นอาคารโถงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้าง 7.8 เมตร ยาว 10.80 เมตร สูงถึงส่วนยอดประมาณ 9.90 เมตร ตั้งอยู่บนฐานบัว มีบันไดทางขึ้นลงทั้ง 4 ด้าน พื้นวิหารและบันไดทางขึ้นปูด้วยหินแกรนิต มีราวระเบียงลูกกรงก่ออิฐฉาบปูนปั้นบัวโดยรอบ หัวเสารับราวระเบียงลูกกรงทำเป็นหัวเม็ด ส่วนเสารองรับเครื่องหลังคาวิหารเป็นเสาอุมุมไม้สิบสอง ที่บัวหัวเสาปิดทองประดับกระจกสี คันทวยเป็นปูนปั้นปิดทองประดับกระจกสี ส่วนฝ้าเพดานภายนอกทาสีฉลุลายทอง ฝ้าเพดานภายในเป็นไม้เข้าลิ้นประดับด้วยดาวเพดานไม้แกะสลักปิดทองประดับกระจกสี ส่วนเครื่องหลังคาเป็นคอนกรีตและไม้ มุงด้วยกระเบื้องกาบกล้วยชนิดลอนเคลือบสี กระเบื้องเชิงชายมีลายเคลือบสี เครื่องประดับหลังคาและสันหลังคาเป็นคอนกรีตปูนปั้นปิดทองประดับกระจกสี และส่วนหน้าบันเป็นปูนปั้นปิดทองประดับกระจกสีเช่นกัน

วิหารประดิษฐานรอยพระพุทธรบาทจำลอง

3. กำแพงแก้วรอบวิหารและมณฑป เป็นกำแพงก่ออิฐฉาบปูน สูงประมาณ 80 เซนติเมตร ผนังกำแพงเจาะเป็นช่องมีลวดลายบัวคว่ำ บัวหงาย ประดับตลอดแนว ส่วนหัวเสากำแพงทำเป็นหัวเม็ดประดับ เฉพาะเสาขนาดใหญ่ตามมุมกำแพง หัวเสาทำเป็นชุ้มประดับด้วยโคมไฟส่องสว่างติดตั้งไว้ภายใน พื้นลานประทักษิณโดยรอบองค์มณฑปและวิหารปูด้วยหินทรายสีเหลืองตลอดแนว

4. การขุดแต่งบูรณะโบราณสถานเจดีย์เขาศีลสัก เป็นโบราณสถานบนยอดเขา ศีลสัก ตั้งอยู่เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง 185 เมตร อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของเมืองอุททอง ทางทิศใต้คือเขาตะแบง บริเวณที่มีสัมปทานระเบิดหินปูน ซึ่งอยู่ทางด้านหน้าเขาตะแบก แต่ได้เลิกกิจการไปแล้วเนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีโบราณสถานอยู่ เช่น เขาทำเทียม โบราณสถานหมายเลข 12 ส่วนทางด้านทิศตะวันตกมีชุมชนบ้านห้วยคู้ ทางด้านทิศตะวันออกมีทิวเขาหลายลูก ซึ่งมีความสูงระดับใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูน

ลักษณะของเนินโบราณสถาน

ลักษณะของเนินโบราณสถาน ประกอบด้วยหินขนาดต่างๆ และอิฐ มีทั้งก้อนที่สมบูรณ์และแตกหัก วางกองอยู่บริเวณเดียวกัน รวมทั้งชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมอยู่ด้วย บนเนินโบราณสถานแห่งนี้มีต้นไม้ปกคลุมอยู่ทั่วไป เช่น มะเกลือ และมะกอก เป็นต้น

ผลการขุดแต่ง

ผลการขุดแต่ง ได้พบแนวหินใหญ่ที่ใช้ก่อเป็นรากฐานโบราณสถาน ใช้รองรับองค์เจดีย์เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดกว้าง – ยาว 12.00 เมตร สันนิษฐานได้ว่าซากโบราณสถานนี้น่าจะเป็นโบราณสถานสมัยทวารวดีมาก่อน แต่ต่อมาได้ชำรุดเสียหาย จึงได้มีการสร้างองค์เจดีย์ใหม่ขึ้นมาแทนในช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งลักษณะองค์เจดีย์น่าจะคล้ายกับเจดีย์หมายเลข 12 และมีการบูรณะมาแล้ว 2 ครั้ง โดยวิเคราะห์จากลักษณะอิฐและปล้องไฉนที่แตกต่างกัน

การกำหนดอายุของโบราณสถานและโบราณวัตถุที่พบบนเขาดีสลัก โดยใช้การเปรียบเทียบของรอยพระพุทธรูปกับโบราณวัตถุประเภทอิฐที่มีลวดลายดอกไม้และลวดลายทางสถาปัตยกรรมของเจดีย์บนเขาดีสลัก เพื่อที่จะกำหนดอายุโบราณสถานบนเขาดีสลักได้น่าจะอยู่ในช่วงสมัยทวารวดีตอนปลาย หรือประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 – 17 ลงมาจนถึงสมัยอยุธยาตอนกลาง ประมาณพุทธศตวรรษที่ 22 หลังจากนั้นถูกทิ้งร้างและลดความสำคัญลงไป

โบราณสถานเจดีย์เขาดีสลัก

5. การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบประกอบด้วย

บริเวณลานจอดรถ ปูพื้นด้วยคอนกรีตและปูด้วยซีเมนต์บล็อก พร้อมก่อสร้างแผงราวระเบียงสแตนเลสกัน มีบันไดด้านข้างลงสู่วิหารและมณฑป และมีท่อสำหรับระบายน้ำลงสู่สระบัวด้านล่างเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง

ศาลาพักผ่อน อยู่บริเวณด้านข้างลานจอดรถ เป็นอาคารทรงไทย ส่วนหลังคาเป็นเครื่องไม้มุงด้วยกระเบื้องดินเผา

ทางเดินธรรมชาติ ก่อสร้างเป็นบันไดคอนกรีตเสริมเหล็กปูด้วยหินธรรมชาติ จากบริเวณพื้นลานจอดรถลงสู่วิหารและมณฑป และจากบริเวณพื้นลานจอดรถขึ้นสู่เจดีย์บนยอดเขาและลงมายังบันไดนาคด้านล่าง

นอกจากบริเวณโดยรอบวิหารและมณฑป ทำเป็นลาน ปลูกหญ้าประดับ และมีโคมไฟกิ่งติดตั้งให้แสงสว่างโดยรอบ อีกทั้งยังมีการก่อสร้างถังเก็บน้ำขนาดใหญ่สำหรับใช้อุปโภคบริโภค โดยส่งน้ำขึ้นมาจากด้านล่างของวัดเขาดีสลักและเก็บไว้ในถังเก็บน้ำ นอกจากนี้ยังมีบ้านพักสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลวิหาร มณฑป และพื้นที่บริเวณยอดเขาโดยรอบก่อสร้างเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 1 หลัง ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังศาลาพักผ่อน

6. บันไดนาค ก่อสร้างเป็นบันไดคอนกรีตเสริมเหล็ก หัวราวบันไดทั้ง 2 ข้าง ด้านล่างจากเชิงเขาบริเวณวัดเขาดีสลัก ทำเป็นหัวพญานาค 5 เศียร หล่อด้วยโลหะสำริดรมดำ หัวราวบันไดทั้ง 2 ข้างทำเป็นตัวพญานาคปูนปั้น

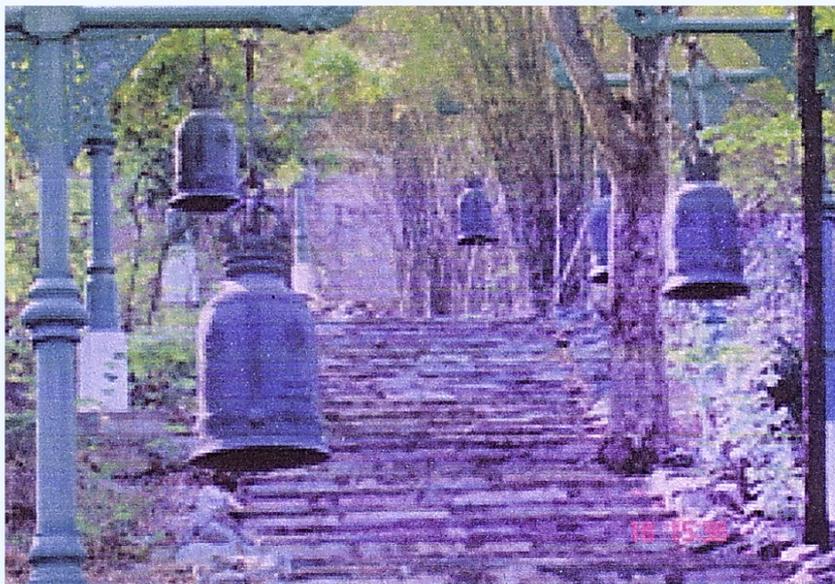

สภาพภูมิทัศน์โดยรอบวัดเขาดีสลักและบันไดนาค

การจัดสร้างระฆังเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาวัดเขาดิสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี กรมศิลปากร และประชาชนได้ทำการสร้างระฆังเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 72 ใบ เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 โดยได้นำระฆังไปประดิษฐานที่หอระฆังไปประดิษฐานที่หอระฆังด้านหน้าวิหารและบันไดทางขึ้นไปยังมณฑป ในการจัดทำนั้นได้รับอนุญาตจากสำนักราชเลขาธิการให้เชิญตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ประดับที่องค์ระฆัง โดยระฆังนี้ได้รับการออกแบบให้สวยงามและคำนึงถึงการใช้งานให้มีเสียงดังกังวาน มีลักษณะดังนี้

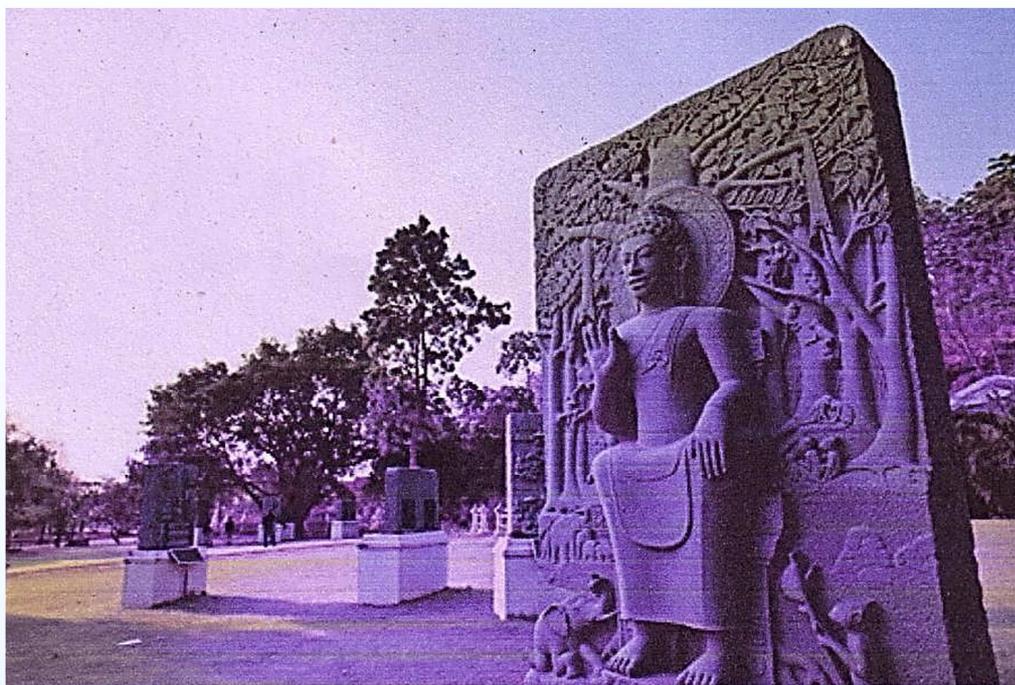
1. ส่วนบนทำเป็นรูปนาค 3 เศียร หันไป 4 ทิศ รั้งด้วยฐาน มีฐานบัวหงายรองรับอีกชั้นหนึ่ง แล้วเป็นองค์ระฆัง
2. ลวดลายองค์ระฆังส่วนบนเป็นลายก้านขดที่ได้รูปแบบจากนิ้วพระหัตถ์ของรอยพระพุทธรูปเขาดิสลัก
3. ลวดลายองค์ระฆังส่วนล่าง ทำเป็นลายก้านต่อดอก ได้แบบมาจากธรรมจักรซึ่งค้นพบที่อำเภอกอฉก
ลักษณะลวดลายประกอบด้วยลายดอกกลมกับสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนคั่นกลางด้วยลายกำมปูและกนก
4. ส่วนลวดลายส่วนล่างฐาน ทำเป็นลายดอกบัว ซึ่งเป็นดอกไม้สำคัญในทางพระพุทธศาสนา

ระฆังเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

หินแกะสลักนูนสูงเกี่ยวกับพุทธประวัติ

ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุและสร้างมณฑปสวยงามครอบไว้
ปรับภูมิทัศน์รอบบริเวณ ทำถนนลาดยางขึ้นไปสู่มณฑปบนยอดเขา มีศาลาเรือนไทย
ประดิษฐานรอยพระพุทธรบาทจำลอง สร้างระฆังจำนวน 72 ใบ ตามแนวทางเดินเท้าขึ้นมณฑป
เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ
ด้านล่างบันไดนาคมีหินแกะสลักนูนสูงเกี่ยวกับพุทธประวัติ

หินแกะสลักนูนสูงเกี่ยวกับพุทธประวัติ

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง อ่านเนื้อเรื่อง แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และ
เขียนเครื่องหมาย × หน้าข้อที่ไม่ถูกต้อง

- 1. วัดเขาดิสลักตามหลักฐานของกรมศาสนาตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2471
- 2. สันนิษฐานว่าอดีตเขาดิสลักน่าจะเป็นชุมชนใหม่ในสมัยทวารวดี
- 3. มณฑปครอบรอยพระพุทธรบาท ได้ต้นแบบมาจากพระมณฑปในวัดจังหวัด
สระบุรี
- 4. วิหารประดิษฐานรอยพระพุทธรบาทจำลอง มีบันไดขึ้นลง 2 ด้าน
- 5. พุทธศตวรรษที่ 16 -17 อยู่ในช่วงสมัยทวารวดีตอนปลาย
- 6. มณฑปบนยอดเขาดิสลักมีศาลาเรือนไทยซึ่งเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรบาท
จำลอง
- 7. บันไดนาคจากเชิงเขาบริเวณวัดเขาดิสลักทำเป็นหัวพญานาค 3 เศียร
- 8. การสร้างระฆังเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา จัดทำเนื่องในวโรกาสที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542
- 9. องค์ระฆังเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา ประกอบด้วยตราสัญลักษณ์ พระราชพิธี
มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ
- 10. หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับด้านโบราณวัตถุและโบราณสถานคือ
กรมศิลปากร

เฉลยใบงานที่ 1

คำชี้แจง อ่านเนื้อเรื่อง แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และ
เขียนเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- ✕ 1. วัดเขาดิสลักตามหลักฐานของกรมศาสนาตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2471
- ✓ 2. สันนิษฐานว่าอดีตเขาดิสลักน่าจะเป็นชุมชนใหม่ในสมัยทวารวดี
- ✕ 3. มณฑปครอบรอยพระพุทธรบาท ได้ต้นแบบมาจากพระมณฑปในวัดจังหวัดสระบุรี
- ✕ 4. วิหารประดิษฐานรอยพระพุทธรบาทจำลอง มีบันไดขึ้นลง 2 ด้าน
- ✓ 5. พุทธศตวรรษที่ 16 -17 อยู่ในช่วงสมัยทวารวดีตอนปลาย
- ✓ 6. มณฑปบนยอดเขาดิสลักมีศาลาเรือนไทยซึ่งเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรบาทจำลอง
- ✕ 7. บันไดนาคจากเชิงเขาบริเวณวัดเขาดิสลักทำเป็นหัวพญานาค 3 เศียร
- ✓ 8. การสร้างระฆังเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา จัดทำเนื่องในวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542
- ✓ 9. องค์กรระฆังเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา ประกอบด้วยตราสัญลักษณ์ พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ
- ✓ 10. หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับด้านโบราณวัตถุและโบราณสถานคือกรมศิลปากร

แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรมมงคล 108 ประการในรอยพระพุทธบาทวัดเขาคีรีหลวง
การพูดเล่าเรื่องเกี่ยวกับวัดเขาคีรีหลวง

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

- สมาชิกกลุ่ม 1.
2.
3.
4.
5.

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณภาพ
(ดูเกณฑ์ให้คะแนน)

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
1	เนื้อหา				
2	กระบวนการพูด				
3	มีมารยาทในการพูด การฟัง และการดู				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	10 – 12	ดีมาก
คะแนน	7 – 9	ดี
คะแนน	4 – 6	พอใช้
คะแนน	1 – 3	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ระดับคุณภาพ ดี

เกณฑ์การประเมินการพูดเล่าเรื่อง

ประเด็น การประเมิน (พูดเล่าเรื่อง)	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
เนื้อหา	เล่าเรื่องตรงกับ ชื่อเรื่อง ขยายความ และสรุปความ ได้ดีมาก	เล่าเรื่องตรงกับ ชื่อเรื่อง ขยายความ และสรุปความได้ดี	เล่าเรื่องตรงกับ ชื่อเรื่อง ขยายความ และสรุปความ ได้พอใช้	เล่าเรื่องไม่ตรงกับ ชื่อเรื่อง ขยายความ และสรุปความ ไม่ชัดเจน
กระบวนการพูด	ลำดับความคิด ได้ตรงประเด็น มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน อย่างต่อเนื่อง และ มีบุคลิกภาพที่ดีมาก	ลำดับความคิด ได้ตรงประเด็น เป็นส่วนใหญ่ มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน อย่างต่อเนื่อง และ มีบุคลิกภาพที่ดี	ลำดับความคิด ได้ค่อนข้าง ตรงประเด็น แต่ขาด ความสัมพันธ์ เชื่อมโยงและ มีข้อบกพร่องเรื่อง บุคลิกภาพเล็กน้อย	ลำดับความคิด ไม่ตรงประเด็น ขาดความสัมพันธ์ เชื่อมโยงและ บกพร่องเรื่อง บุคลิกภาพมาก
มีมารยาท ในการพูด การฟังและ การดู	ตั้งใจพูด เตรียมการ พูดดีมาก มีความพร้อม ในการพูด เมื่อผู้อื่นพูด ก็ตั้งใจฟังและดู ดีมาก ไม่รบกวน ผู้อื่น	ตั้งใจพูด เตรียมการ พูดดี แต่ยังไม่ มีความพร้อม ในการพูดเท่าที่ควร เมื่อผู้อื่นพูดก็ตั้งใจ ฟังและดูดีไม่รบกวน ผู้อื่น	เตรียมการพูดมา ไม่ดีเท่าที่ควร เมื่อผู้อื่นพูด ก็ตั้งใจฟังและดู พอใช้แต่ไม่ต่อเนื่อง	ไม่เตรียมการพูด ไม่สนใจกิจกรรม การพูด เมื่อผู้อื่นพูด ก็ไม่ตั้งใจฟังและดู ควรต้องตักเตือนและ ควบคุมพฤติกรรม

เกณฑ์การตัดสิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน	10 – 12	ดีมาก
คะแนน	7 – 9	ดี
คะแนน	4 – 6	พอใช้
คะแนน	1 – 3	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ระดับคุณภาพ ดี

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วัดเขาดีสลัก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ

1. รอยพระพุทธรูปที่วัดเขาดีสลักเชื่อว่าสร้าง อยู่ในช่วงพุทธศตวรรษใด
 - ก. พุทธศตวรรษ 20 – 25
 - ข. พุทธศตวรรษ 16 - 19
 - ค. พุทธศตวรรษ 13 - 15
 - ง. พุทธศตวรรษ 5 – 10
2. วัดเขาดีสลักตั้งอยู่ในตำบลใดของอำเภออุ้มทอง
 - ก. ตำบลหนองไถ่
 - ข. ตำบลดอนคา
 - ค. ตำบลกระเจ็ด
 - ง. ตำบลอุ้มทอง
3. เจดีย์เขาดีสลักมีลักษณะสำคัญอย่างไร
 - ก. สร้างองค์ใหม่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา
 - ข. เป็นโบราณสถานบนยอดเขาดีสลัก
 - ค. สร้างในสมัยทวารวดี
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. การออกแบบมณฑปปิดครอบรอยพระพุทธรูปที่วัดเขาดีสลักได้ต้นแบบจากพระมณฑปวัดใด
 - ก. วัดวิหารวัดสุทัศน์เทพวราราม
 - ข. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - ค. วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
 - ง. วัดชนะสงคราม
5. รอยพระพุทธรูปจำลองประดิษฐานไว้ที่ใด
 - ก. มณฑปรอยพระพุทธรูปที่วัดเขาดีสลัก
 - ข. วิหารด้านหน้ามณฑป
 - ค. บริเวณวัดเขาดีสลัก
 - ง. ถูกทุกข้อ

6. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ เมื่อใด
 - ก. 5 ธันวาคม 2542
 - ข. 5 ธันวาคม 2543
 - ค. 5 ธันวาคม 2544
 - ง. 5 ธันวาคม 2545
7. การเดินทางไปนมัสการรอยพระพุทธรูปที่วัดเขาดีสลักโดยทางใด
 - ก. เดินขึ้นทางบันไดนาค
 - ข. ถนนขึ้นยอดเขา
 - ค. กระเช้าไฟฟ้า
 - ง. ข้อน ก และข้อ ข ถูก
8. บริเวณเนินโบราณสถานของเขาดีสลักมีต้นไม้ใดปกคลุมอยู่
 - ก. มะกอก และสะเดา
 - ข. มะเกลือ และสะเดา
 - ค. มะเกลือ และต้นปรัง
 - ง. มะเกลือ และมะกอก
9. รูปปูนปั้นในบริเวณวัดเขาดีสลักบอกเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร
 - ก. มงคล 108 ประการ
 - ข. รอยพระพุทธรูป
 - ค. พุทธประวัติ
 - ง. ประเพณี
10. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของบันไดนาค
 - ก. ตัวพญานาคและเศียรเป็นสำริดรมดำ
 - ข. มีหัวพญานาค 5 เศียร เชิงบันได 2 ด้าน
 - ค. สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
 - ง. ตัวพญานาคเป็นปูนปั้น

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง วัดเขาดีสลัก

1. ข	6. ก
2. ข	7. ง
3. ง	8. ง
4. ข	9. ค
5. ข	10. ก